

IBBY NOVICE

Na 43. sejmu otroških knjig v Bologni (27.–30. marec 2006) je Mednarodna zveza za mladinsko književnost (IBBY) na svojem razstavnem prostoru predstavila svoje tekoče aktivnosti, med drugim plakat in poslanico ob letošnjem 2. aprilu in informacije o 30. kongresu IBBY v Pekingu (20.–24. september 2006), najbolj težko pa smo pričakovali razglasitev Andersenovih nagrajencev in nagrajencev IBBY-Asahi Reading Promotion Award.

Mednarodna žirija za Andersenovo nagrado 2006 (glej *Otrok in knjiga*, št. 64), ki ji predseduje Jeff Garrett (iz ZDA) in katere član je tudi slovenski predstavnik Vasja Cerar, je na svoji zadnji seji 24. in 25. marca izbrala in na tiskovni konferenci 27. marca objavila imeni letošnjih Andersenovih nagrajencev. Nagrada bo nagrajencema slavnostno izročena na otvoritveni slovesnosti 30. kongresa IBBY v Pekingu, 20. septembra 2006.

Andersenova nagrada se podeljuje vsaki dve leti ustvarjalcem za njihov celotni opus na področju mladinske književnosti. Tokrat se je zanjo potegovalo 26 nominiranih pisateljev in 25 nominiranih ilustratorjev, med katerimi je bila tudi slovenska ilustratorka Lila Prap.

Andersenovo nagrado za literaturo 2006 prejme pisateljica **Margaret Mahy** (iz Nove Zelandije), ki je ena najbolj originalnih sodobnih mladinskih pisateljic. Žirija je presodila, da jo odlikuje izredno izvorna uporaba jezika, njeno pisanje pa zanimive poetične, magične in nadnaravne prisprodebe. Pisateljčino delo je obsežno in zelo intenzivno metaforično prizorišče za izražanje izkušnje otroštva in mladostništva. Prav tako pomembna je njena poezija za otroke in mladino. Dela Margaret Mahy so mednarodno

uveljavljena. V slovenščino ni prevedeno še nobeno njeno delo; njene slikanice pa smo predstavili na razstavah Bologna po Bologni.

Andersenovo nagrado za ilustracijo 2006 prejme ilustrator **Wolf Erlbruch** (iz Nemčije). Žirija je zapisala, da je izjemno tako njegovo inovatorstvo kot eksperimentiranje, ki ju vključuje v ilustracije otroških knjig. Navdih črpa v slikarskih vzorih iz 19. in 20. stoletja, toda starejše vplive vedno nadgradi z lastno svobodno razlago besedila, ki ga ilustrira. Zato so njegove ilustracije zelo različne, včasih preproste, včasih pa se loti izrisovanja prav neverjetnih podrobnosti, toda vedno je igriv, zabaven in filozofski. V slovenščini imamo njegovo slikanico *Medvedji čudež*, ki je v prevodu Polonce Kovač izšla pri založbi Tangram (1998); na razstavah Bologna po Bologni pa smo spoznali še več njegovih slikanic.

IBBY-Asahi Reading Promotion Award, ki jo je osnovala Mednarodna zveza za mladinsko književnost, sponzorira pa jo japonsko časopisno podjetje Asahi Shimbun, je bila doslej vsako leto podeljena projektu, ki je bistveno prispeval k promociji branja med otroki in mladimi. Od letošnjega leta pa bo tudi ta nagrada podeljena vsaki dve leti, in sicer dvema skupinama oz. ustanovama za promocijo branja. Nagrada bo izročena nagrajencema prav tako na letošnjem kongresu IBBY v Pekingu, na posebni slovesnosti 22. septembra 2006. Letos je šestčlanska žirija pod predsedstvom Jant van der Weg (iz Nizozemske) izbirala med 11 kandidati.

Letošnja dobitnika IBBY-Asahi Reading Promotion Award sta mongolski projekt potujoče otroške knjižnice in

poljski projekt, ki spodbuja branje otrokom v predbralnem obdobju (še posebno v družinah).

The Mongolian Children's Mobile Library Project je ustanovil znani mongolski pisatelj Jambyn Dashdondog leta 2002 s pomočjo mnogih prostovoljcev, študentov, pisateljev, umetnikov in članov svoje družine. Namenjen je otrokom v kmečkem okolju po vsej Mongoliji in še posebej otrokom nomadskih plemen. Knjige potujejo k otrokom z avtobusi, motornimi kolesi in celo na kamelah. Začelo se je z izborom najboljših domačih slikanic. Pred kratkim pa so jim v obsežni kampanji japonski otroci darovali 10.000 slikanic; slikanicam so oskrbeli prevod, ki je prelepljen čez japonsko besedilo.

Projekt All of Poland Reads to Kids se je začel leta 2001 in je znan po vsej Poljski. Vodi ga profesionalna skupina ljudi pri fundaciji »ABCXXI-emocionalni zdravstveni program« in je namenjen staršem, vzgojiteljem in učiteljem; spodbuja jih k branju otrokom v predšolskem in zgodnjem bralnem obdobju. Projekt ima močno medijsko podporo. V njem sodeluje tudi veliko znanih osebnosti in prostovoljcev.

K tem novicam vsekakor sodi tudi informacija o letošnji dobitnici nagrade **Astrid Lindgren Memorial Award 2006**, ki je bila na sejmu otroških knjig v Bologni prav tako predstavljena na posebnem razstavnem prostoru. Žirija se je med 137 kandidati – med katerimi je bila tudi naša umetnica **Lila Prap** – odločila, da nagrado ALMA 2006 prejme pisa-

teljica **Katherine Paterson** (iz ZDA). Za svoja mladinska dela je prejela že številne nagrade, leta 1998 tudi Andersenovo nagrado. V slovenščino imamo prevedeno njeno delo *Most v Terabitijo* (v zbirki Andersenovi nagrajenci, Mladinska knjiga, 1999).

Mednarodno literarno nagrado v spomin na Astrid Lindgren, ki so jo ustanovili leta 2002, vsako leto podeljujejo pisateljem, ilustratorjem, pripovedovalcem in promotorjem branja, katerih dela imajo umetniško vrednost in so v duhu idej, za katere se je zavzemala pisateljica. Podeli jo mednarodna žirija, v kateri so raziskovalci, pisatelji, ilustratorji, knjižničarji, literarni kritiki in predstavnik družine Astrid Lindgren.

Mednarodna knjižnica iz Münchna (IJB) pa je na sejmu otroških knjig v Bologni – kot vsa leta – poleg informacij o svojih dejavnostih, potujočih razstavah idr. razstavila *Bele vrane*, najboljše med najboljšimi otroškimi in mladinskimi knjigami iz leta 2005: letos je bilo to 250 naslovov iz 47 držav, v 32 jezikih. Med njimi so bile razstavljene tudi tri slovenske slikanice: Andreja Peklar, *Fant z rdečo kapico* (Ljubljana: Inštitut za likovno umetnost, 2005), ki je ob letošnjem 2. aprilu prejela nagrado Izvirna slovenska slikanica; Anja Štefan, *Bobek in barčica* z ilustracijami Polone Lovšin (Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005) in Matea Reba, *Maruška* z ilustracijami Marije Prelog (Kamnik: Reba, 2005).

Tilka Jamnik